

Студ *INFO*

газета факультету української філології та журналістики

№ 1 (14) січень 2016 р.



СПЕЦВИПУСК

**ЯК КАЗАВ
ОГІЄНКО**

Стор. 7

**СТУДЕНТСЬКА
ІВАНІАДА**

Стор. 10

**ЛИСТ ВІД
ОГІЄНКА**

Стор. 6

**ОСВІТНЯ
ДІЯЛЬНІСТЬ**

Стор. 5

**ОСОБИСТЕ
ЖИТТЯ**

Стор. 8

РЕКТОРСТВО

Стор. 4

**ОГІЄНКІВСЬКА
ПРЕМІЯ**

Стор. 9



Мало хто знає, але...

Не часто люди помічають доволі себе архітектурну красу, проходячи повз чи піднімаючи голову. Це може бути як звичайне обрамлення вікна, шматочок старої мозаїки, так і величний пам'ятник видатній людині. Але ще рідше цікавляться тим, чиї ж руки створили цю красу?

Я думаю, що погруддя Івана Огієнка помічав кожен, хто хоча б раз заходив у центральний корпус Кам'янець-Подільського національного університету або проходив повз. Але цікаво, чи задумувався хоч хтось, хто автор цього витвору мистецтва? Насправді автором постаменту є заслужений художник України Борис Негода.

Своєю діяльністю він відзначився не лише як митець, а й як професор кафедри мистецьких дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Борис Михайлович є членом спілки художників України. Важливою частиною біографії митця є те, що він народився, живе і працює саме на Хмельниччині.

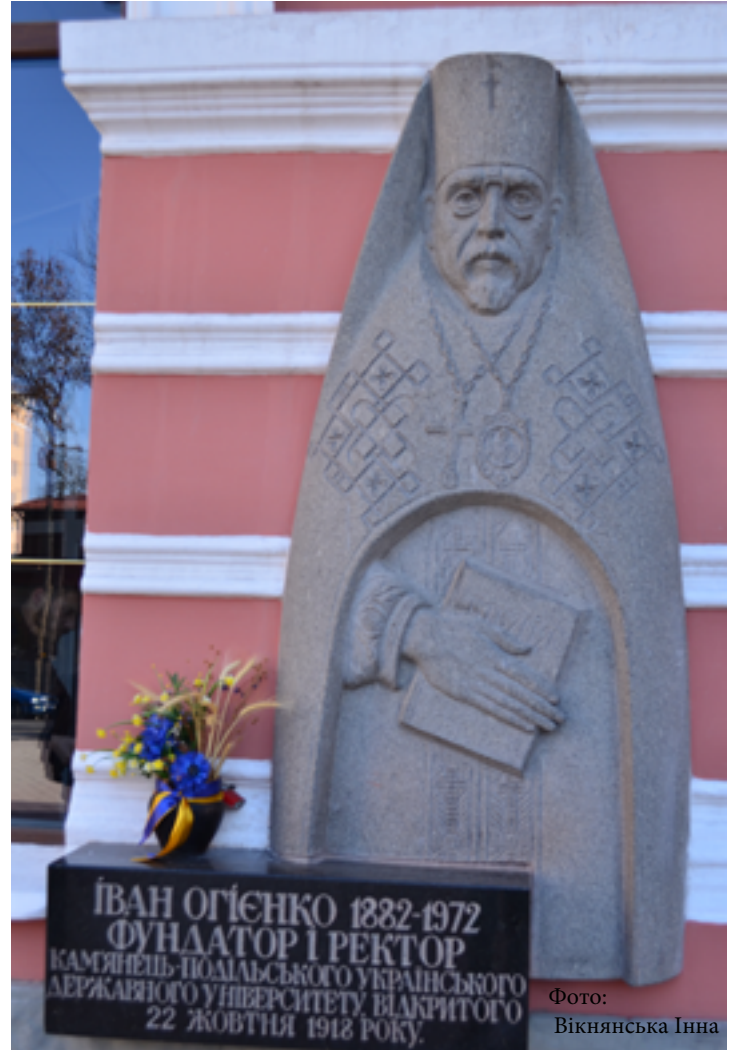


Фото:
Вікнянська Інна



Фото:
Вікнянська Інна

Борис Михайлович народився 8 квітня 1944 року у с. Калиня Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. Зараз проживає і працює у Кам'янці-Подільському. Закінчив Київський художній інститут, де навчався на факультеті графіки. Митець з 1972р. бере активну участь у всеукраїнських, зарубіжних та персональних виставках. Його твори зберігаються у музеях України та приватних колекціях. Він є першим лауреатом Обласної премії ім. В. Розвадовського та лауреатом Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка в галузі образотворчого мистецтва.

Вікнянська Інна,
студентка 41ж групи

Немає в людині нічого милішого за рідну землю

Іван Іванович Огієнко — український вчений, політичний і громадський діяч, мовознавець, публіцист, педагог. Таким ми знаємо першого ректора Кам'янець-Подільського державного українського університету. Сучасники називали його людиною енциклопедичних знань, праці й обов'язку.

Ми часто забуваємо про найважливіше звання та покликання Івана Івановича. Іван Огієнко — митрополит Української автокефальної православної церкви. На цій ниві митрополит Іларіон зробив багато звершень. Він усе життя прагнув до відокремлення української церкви. Московський Патріархат, незважаючи на негативну оцінку діяльності владики Іларіона, визнавав канонічний характер його єпископської хіротонії.

Доля не була до митрополита милостивою. Після смерті дружини, яка була опорою, радістю та підтримкою, Огієнко постригся в ченці під ім'ям Іларіона в Яблочинському Свято-Онуфрієвському монастирі. Прийняв його відчайдушне прагнення до чернецтва митрополит Діонісій, предстоятель Польської Православної Церкви. Саме з того часу митрополит Іларіон повністю присвятив своє життя церковно-державотворницькій діяльності.

Діяльність Огієнка гостро критикували, тому він був змушений емігрувати, покинути край, за який так тяжко борювався. Переїхав спершу до Словаччини, згодом — у Швейцарію, Канаду.

Саме у Канаді Іван Огієнко зробив найбільшу справу життя — 8 серпня 1951 року на Соборі у Вінніпезі його обрали предстоятелем Української Греко-Православної Церкви у Канаді та митрополитом Вінніпегу.

Огієнко доклав чимало зусиль для організації та розбудови українського національно-культурного та релігійного життя у Канаді. Заснував Теологічне товариство (нині: «Теологічне товариство митрополита Іларіона»), здійснив реорганізацію богословського факультету Манітобського університету, перетворивши його в Колегію імені святого Апостола Андрія (готував православних священників для українських громад в усьому світі), очолив Науково-Богословське товариство, розгорнув велику науково-дослідницьку та видавничу діяльність. Саме Іван Огієнко відновив і продовжував редагувати науково-популярний журнал «Наша культура».

1960 року у Вінніпезі відбувся Акт Духовної Злуки всіх трьох українських православних митрополій — Української Греко-Православної Церкви Канади, Української Православної Церкви в США та Української Православної Церкви в Екзилі (з центром у Західній Німеччині).

Іван Огієнко займався не лише церковною політикою, але й творчістю. Та справою усього його життя був переклад Святого Письма.

Тому, можна з впевненістю стверджувати, що вся культурницька, церковна і політична діяльність митрополита завжди була спрямована на об'єднання та ідентифікацію народу як єдиної та нероздільної нації.

Бомок Тетяна,
студентка 51у групи

Ректорство

Що ми знаємо про історію заснування нашого університету та першого ректора альма матер? Кожен студент хоч раз за роки навчання задумувався над цим питанням.

Багато людей з різних куточків України та інших країн зібралися на відкриття нового університету, з надією на його плідну наукову роботу. На чолі нового навчального закладу став один із організаторів Кам'янець-Подільського державного українського університету Іван Іванович Огієнко.

Іван Огієнко — це та людина, на яку варто рівнятися та брати за приклад. Адже він ніколи не забував про рідну мову та щосили намагався її розвивати. Будучи очільником новоствореного університету Іван Огієнко завжди намагався розбудовувати виш. Хоч його ректорство не було тривалим, все ж він став гарним учителем для студентів та радником для колег.

Через постійні натиски більшовицької влади Огієнко був змушений припинити своє ректорство, проте це не зупинило його на шляху боротьби за українське відродження.



Фото:
Вікнянська Інна

Про цікаві факти з його життя свідчать рядки з літопису О. Доценка: *«Міністр Огієнко зробив велику цінну прислугу для України. Він поведився в Кам'яниці з достоїнством, обороняв українське громадянство від сусідських зазіхань, виривав од поляків, що тільки можна було вирвати, і все робив, керуючись все ж тільки інтересами нації».*

Хіба існує хоч один студент КПНУ імені Івана Огієнка, який би не пишався першим ректором вишу, в якому навчається?

На мою думку, ні. Адже Іван Огієнко - один із перших, хто з усіх сил боровся за відродження країни, української мови та духу народу. Навіть перебуваючи за кордоном, далеко від рідної землі, він не забуває про свої роботи, присвячені українській мові та історії.



8 січня 1926 року він наважується написати листа тодішньому секретарю Академії наук Радянської України А. Кримському. У листі зазначалось: *«Починаючи від 1919 року я збирав матеріали для історії української мови та наголосу, збирав їх у цілі стопи. Та прошу у вас дозволу забрати свої роботи, або хоча б вислати їх мені».* Але відповіді на листа не надійшло.

Користуючись нагодою, мені хотілось би звернутись до нашого шановного студентства, закликати до пізнання історії університету та його першого ректора. Хоч університет і пройшов через велику кількість випробувань, він все ще залишається тим першим Державним Українським університетом, який під керівництвом Івана Огієнка зробив вагомий поштовх у становленні української освіти.

Пікуля Лариса,
студентка 21уа групи

Як казав Огієнко...

Культура рідної мови зростає разом із національною свідомістю народу.

Працюймо ж для розвитку цієї свідомості нашого народу!

Рідна мова – то найголовніший наріжний камінь існування народу як окремої нації: без окремої мови нема самостійного народу.

Хто цурається рідної мови, той у саме серце ранить свій народ.

Правопис – то необхідне важливе зовнішнє вбрання кожної літературної мови.

Найсильніші й найперші творці соборної літературної мови – то свої письменники.

Творення нових добрих слів – ознака талановитості письменника. Заохочуймо наших письменників до творення нових слів!

матеріали збирала Рибалка Тетяна,
студентка 21у групи

Лист від Огієнка

Українському науковому товариству
ім. Шевченка у Львові

Кам'янець-Подільський, вересень
Високоповажному Українському Науковому
Товариству імені Шевченка у Львові.

Високоповажний Пане Добродію!

З 1-го липня 1918 року в місті Кам'янці-Подільському заложено нове
огнище вищої української культури, — Кам'янець-Подільський Держав-
ний Український Університет. Заложено цей Університет надмірною пра-
цею свідомого громадянства цілої України, Поділля та міста Кам'янця осо-
бливо, при повсякчасній допомозі Міністерства Освіти Української Держави.

Новий Університет, що вже з свого географічного положення найближчий до
високої західноєвропейської культури, не буде звичайним Університетом східного
типу: при Кам'янець-Подільським Державним Українським Університеті закладається
вперше на сході слов'янства Богословський Факультет, і крім того, на історико-
філологічній факультеті вже відкрито дві нових національних катедри: одна польської,
друга єврейської літератури й історії. Вірний кращим традиціям європейських
університетів, новий Кам'янець-Подільський Державний Український Університет
матиме на цілі неупинну наукову працю на користь рідної української культури.

У вівторок 22 жовтня нового стилю 1918 року в місті Кам'янці-
Подільському відбудеться урочисте свято відкриття нового огнища вищої
української науки Кам'янець-Подільського Державного Українського Університету.

На це величне свято цілої України запрошуються всі вірні сини її, а також і всі
ті, хто співчуває великій національній українській ідеї. На це величне свято України
запрошуємо й Вас, Високоповажний пане Добродію, і сподіваємось на святіцім бачити
Вас особисто, аби всім вкупі новій нашій Alma Mater щиро побажати: **vivat, oreat, crescat!**

Адреса для телеграм: Кам'янець-Подільський Університет.

Ректор Кам'янець-Подільського Державного
Українського Університету
Професор Ів. Огієнко

ЦДІАЛ України, ф. 309, оп. 1, спр. 57, арк. 11,
11 зв., 12, 12 зв. Друкарський відбиток худож-
ньо оформленого запрошення Кам'янець-
Подільського державного українського
університету за підписом І. Огієнка.

матеріали збирала Мосендз Софія,
студентка 21у групи

Освітня діяльність

«Доля судила мені немало працювати в таких умовах і на таких посадах, коли моя діяльність не належала тільки мені, — я працював для цілого українського народу. Як я працював, — судити не мені...»

І. Огієнко

Особисто для нас, студентів, майбутніх викладачів, постать Івана Огієнка має бути взірцем для наслідування.

Дворічне перебування на Поділлі було успішним для Івана Огієнка: він зумів організувати та підготувати до відкриття Кам'янець-Подільський державний український університет, а потім керував його роботою і викладав. Одночасно Огієнко активно займався громадською та політичною діяльністю, виконував обов'язки міністра освіти та міністра віросповідань. Після чергового та остаточного захоплення Червоною Армією Кам'янця-Подільського 16 листопада 1920 року Огієнко, як й інші урядовці УНР, був змушений емігрувати.



Фото з архіву

Виплеканий Кам'янець-Подільський державний український університет Огієнком у найскладніших умовах став першим на Поділлі осередком української освіти, науки, культури.

Кам'янчани досі гідно вшановують Огієнка: 1992 року на його честь назвали вулицю, 2003 року при вході в головний корпус університету відкрили пам'ятну дошку.

Що ж тоді він зробив для такого всезагального визнання і що це за освітні проблеми, що стосуються кожного? Зараз ми — студенти. Раніше студентами були наші батьки, потім будуть наші діти та правнуки. А проблеми освіти як були, так і залишаються. Чому так? Де той прогрес ХХІ століття, коли навчання буде приносити більше користі, ніж шкоди? Щоб розібратися в цьому, гадаю, кожному варто почитати роботи Івана Огієнка.

Підсумовуючи викладене, я вважаю, що варто наголосити, що освітня доріжка, прокладена І.Огієнком майже нічим не відрізняється від освітніх проблем сьогодення. Хоча остання праця науковця-освітянина була написана більше 30 років тому. І сьогодні, в час розбудови Української держави та утвердження національної школи, значення порад великого вченого неоціненне, бо він вважав, що саме з вивчення української мови витікає національно-патріотичне і моральне виховання майбутнього громадянина України. Тому погляди І.Огієнка, як просвітителя, мовознавця та історика на питання мовної освіти в Україні були і залишаються нині надзвичайно актуальними.

Гладій Анастасія,
студентка 31ур групи

Особисте життя

Митрополит Іларіон, Іван Іванович Огієнко, селянський син... Чимало відомо про його творчу спадщину, численні наукові праці, зокрема «Біблію» українською мовою. Він пройшов шлях з містечка Брусилова в Київській губернії до Тарнова у Польщі та Вінніпега у Канаді. Про громадську діяльність науковця можна написати книгу в кількох томах... Але мова піде не про те.

Мало хто звертає увагу на особисте життя Івана Огієнка, не надаючи йому глибокого змісту чи вирішального значення. Та мало хто знає, що без підтримки люблячої дружини Іван Іванович не витримав би того шаленого виру подій, що трапилися у його житті.



Фото з архіву

Домнікія Литвинчук — звичайна брусилівська вчителька з багатодітної сім'ї, котра походила із козацького роду. Познайомившись ще в п'ятирічній школі, вони досить довго дружили, зустрічалися, а у 1907 році одружилися. Шлюб подарував їм чотирьох дітей: синів Євгена, Андрія, Юрія та доньку Олександрю.

Домнікія пройшла з чоловіком його успішний кам'янецький період життя, приймаючи зі щедрістю і гостинністю видатних людей того часу — С. Петлюру, генерал-хорунжого Андрія Вовка, професорів М. Бучинського, П. Кривоносика, Є. Грицака.

Далі, після поразки УНР, вона емігрувала з Огієнком до Польщі, будучи вагітною на восьмому місяці. Домна Данилівна з чоловіком та синами пішки добралася до Львова. Дочка Леся народилася через місяць в м. Тарнів (Польща). І навіть в тяжких еміграційних обставинах Домнікія старалася створити комфортні умови для чоловіка, щоб він міг займатися науковою роботою та організацією національної освіти. Результатом стали перші підручники Івана Огієнка — «Українське писання», «Українська граматики для навчання в народних школах», «Граматики Лесі». Домна Данилівна разом з чоловіком організувала різні культурні осередки, дбала про освіченість тогочасної молоді.

І.Огієнко згадував: «Прикована важкою хворобою до ліжка, вона все перечитувала, що приходило до журналів, а увечері реферувала мені все, що гідне уваги, ховала образливі напади варшавської преси».

Помираючи на 30-му році подружнього життя в 1937 р. (відракухребта), Домна Данилівна не сумувала за своїми молодими літами, не хотіла щось міняти в житті... Єдине, що не полишало її, — думки щодо майбутньої долі своїх дітей та коханого чоловіка, адже Іван Іванович через свої національні переконання і вчинки залишився без бодай найменшого забезпечення на старість.

У своєму духовному заповіті, складеному 26 квітня 1937 р. у варшавському шпиталі, Домна Данилівна наголошує на своїй останній волі щодо дітей та чоловіка: любити й не забувати один одного, а також не одружуватися з чужинцями.

У тодішньому світі було мало таких самовідданих, освічених, щирих пар. Мало жінок підтримували бунтівний, повстанський норов своїх обранців. А звичайна сільська вчителька з Брусилова, Домнікія Литвинчук, стала не лише коханою дружиною, а й турботливою матір'ю, відданою подругою свого чоловіка.

Медвецька Влада,
студентка 21уа групи

Огієнківська премія

Відомий кожному студенту нашого університету, Іван Іванович Огієнко залишив після себе значну пам'ять у вигляді не лише численних монументів, зведених в різних частинах України. Звичайно, окрім цього були і вірші, твори, картини, праці та настанови, але прогрес потребує вдосконалення.

Сучасність вивела у світ численні премії, які вручають науковцям, акторам, співакам чи навіть будь-якій людині за те, як та померла — звичайно ж помертвості (премія Дарвіна). Дивно, правда? Та повернімося все ж до Огієнківської премії. Так-так, поряд з Шевченківською існує і премія на честь першого ректора нашого університету.

Звичайно ж ця премія заснована для вшанування пам'яті вченого-мовознавця, письменника, перекладача, державного й церковного діяча, уродженця міста Брусилів Житомирської області Івана Огієнка. З офіційних джерел відомо, що премією відзначають найкращих діячів у сфері розвитку духовності, культури, міжнаціональної та міжконфесійної злагоди. А саму ж нагороду присуджує Комітет у справах премії імені Івана Огієнка.

Як говорить історія, ця відзнака вручається з 1995. За 15 років лауреатами премії стали 110 діячів у галузі літератури, культури, мистецтва й науки. До 2012 року премію імені Івана Огієнка вручали на його батьківщині — на Житомирщині. У рік, коли святкувалося 130-річчя митрополита Іларіона, премія імені Огієнка вийшла на всеукраїнський рівень. 10 травня 2012 року відбулося оголошення лауреатів премії імені Івана Огієнка в Києві в Українському домі.

Примітка:

Премія імені Огієнка (Огієнківська премія) — премія, заснована Всеукраїнським товариством Івана Огієнка, Житомирськими обласними державною адміністрацією та радою, Національною спілкою письменників України, Фондом сприяння розвитку мистецтв, Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

(матеріал з Вікіпедії)



Комітет з вручення Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка оголосив лауреатів 2014 року. Ними стали:

- у галузі літератури — автор низки історичних романів письменник Олександр Кухарчук;
- у номінації «Наука» — Михайло Лецкін та Сергій Стельникович, що зображений на фото;
- у номінації «Освіта» — професор Іван Ющук;
- у номінації «Мистецтво» — Дмитро Череп'юк і Народний фольклорний колектив «Руснаки»;
- у номінації «Громадська, політична і духовна діяльність» — Віктор Васильчук та Дмитро Ломачук.

Також засідання комітету прийняло рішення звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією надати Всеукраїнській премії імені Огієнка статус національної, але результату це не дало.

Банах Ольга,
студентка 21ж групи

Студентська Іваніада

Іван був парубок моторний
І хлопець хоч куди козак!
В освіті він був ох проворний,
Завзятіший від всіх бурлак!

В Брусилів Бог послав надію,
Єфросі сина дарував
І вшосте молить породілля,
Щоб син її щось збудував!

Іван навчався аж на славу,
І мови учням викладав,
Перекладати мав забаву
І книги мудрїї писав!

Міністром став на радість людям,
Хвалити вже не має сил!
Та по секрету скажу друзям,
Що збудувати він мав «Рим»...

І збудував! Трудивсь не марно!
Між миловидної краси
Навчальний ВИШ постав прегарно,
Як чиста крапелька роси.

Аж Зевс сплеснув в свої долоні
Намилуватися не міг!
Бо ж не один здійсив ще подвиг,
Й пройшов чимало він доріг!

І важко нам не дивувати,
Як Огієнко все те зміг!
Стоїть і досі альмамати,
Яку він звів поміж доріг!

**Кириловська Катерина,
студентка 21уа групи**



Видавець: навчальна лабораторія мультимедійних засобів і медіадизайну.
Видруковано у фотостудії Вадима Волощука.
За точність викладеного матеріалу відповідальність несе автор.

Головний редактор - Шептицька Іванна;
Відповідальна за випуск - Колупаєва Олена;
Технічний редактор - Беркешук Інна;
Комп'ютерна верстка - Банах Ольга;

Редакційна колегія: Вікнянська Інна, Кириловська Катерина, Медвецька Влада, Банах Ольга, Пікуля Лариса, Бомок Тетяна, Гладій Анастасія.

Тираж: 100 примірників.